

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister van VWS

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T (10)(2e)
F (10)(2e)

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
(10)(2e)

Jurist

T (10)(2e)
M (10)(2e)
(10)(2e)@minvws.nl

Datum
25 juni 2020

Aantal pagina's
3

memo

Argumentatielijn noodzaak telecomdata RIVM

- In de huidige fase van de crisis is het mogelijk dat er lokaal een uitbraak van het Coronavirus ontstaat. Als te laat gereageerd wordt en er geen maatregelen worden ingezet, kan het virus weer makkelijk oplieren. Het is dus uiterst belangrijk om maatregelen tegen verdere verspreiding tijdig te nemen. Daarvoor is het belangrijk om zo snel mogelijk te weten waar er mogelijke risico's zijn op verdere verspreiding in de bevolking en waar de mensen die mogelijk besmet zijn geraakt wonen. Dit kan het snelste worden bereikt met de tellingen op gemeenteniveau. Andere indicatoren die het verloop van de epidemie weergeven, zoals het aantal geteste personen en het aantal ziekenhuis- en IC-opnamen, geven weliswaar een concreet beeld van het verloop. Echter, deze hebben een vertraging van 1 tot 3 weken. Continue waakzaamheid, het vroeg signaleren van infecties, en het snel optreden is dus uiterst belangrijk om het aantal besmettingen met het Coronavirus beperkt te houden. En met verplaatsingsgegevens kunnen dagelijks signalen worden opgepikt.
- Verplaatsingsgegevens zijn – als onderdeel van het bredere dashboard – essentieel om snel en gericht op het virus te kunnen reageren. Dit wetsvoorstel maakt het voor het RIVM nl. mogelijk om snel risicoanalyses te maken voor coronavirusbesmettingen op gemeentelijk niveau.
- Voor het monitoren van de epidemie is het belangrijk inzicht te hebben in de mate van drukte in een plaats (gemeente) en bijdrage aan deze drukte door mensen uit andere gemeenten
- Met deze gegevens wordt een beeld verkregen van risicocontacten op populatieniveau (niet individueel) om GGD 'en te waarschuwen en te adviseren over handelingsperspectief. Doel is dus om 1) regionale signalen af te kunnen geven en 2) de effecten van maatregelen te kunnen monitoren (b.v. maatregelen in de spits).
- Het gaat dus het niet alleen om het monitoren van de epidemie, maar ook het meten van de effecten van de maatregelen tegen verspreiding, zoals het advies om thuis te werken als dat mogelijk is, en niet te reizen als het niet nodig is. Je kunt uit de tellingen zien of mensen de adviezen opvolgen aan de aantallen verplaatsingen.
- Je ziet ook waar de potentiële spreading events zich ontwikkelen. Dit kan helpen om snel en gericht op het virus te kunnen reageren om in een vroeg stadium proberen te voorkomen dat het breder ophiert.
- **Wat doet het RIVM met de gegevens en hoe draagt dit bij?**
- Het RIVM:
 - Berekent onder meer de trend in mobiliteit tussen gemeenten. (voor de niet-Nederlandse telefoonnummers hebben we geen herkomst en bestemmingsgemeente en we kunnen die dus wel tellen maar niet zo veel zeggen over de mobiliteit).

- o Het RIVM signaleert opvallende afwijkingen in het normale patroon in de gegevens. Hier is de opzet om voor de gemeenten met de meeste mensuren aan bezoekers per dag een overzicht te maken van de meest voorkomende gemeenten (of categorie buitenland) van herkomst. Bij grote verschuivingen in dit patroon wordt een alert gestuurd naar de GGD en is het doel om regionaal /lokaal maatwerk te leveren.
- o Het gaat om twee soorten acties bij regionaal maatwerk.
 - **De eerste en belangrijkste soort van acties zijn signalen af te geven aan GGD 'en.** Als er bijvoorbeeld in een regio zoals Noord-Brabant meer COVID-19 voorkomt dan in de rest van Nederland, en in enkele gemeenten, zoals Breda en Tilburg veel mensen op hetzelfde tijdstip in het weekend naar elkaars gemeente reizen, zouden GGD-en West-Brabant en Hart voor Brabant met de gemeenten kunnen besluiten om bezoek te ontmoedigen.
 - **Een tweede soort van acties bestaat uit het verwerken van de tellingen tot een ranglijst van gemeenten naar risico om de infectie, indien deze voorkomt in de gemeente, te verspreiden naar andere gemeenten.** Dit kan voor GGD 'en reden zijn om bij schaarse menskracht en middelen deze bij voorrang in te zetten in een gemeente en daarna in een andere. Het zou bijvoorbeeld mogelijk zijn dat op basis van de tellingen blijkt dat de gemeente Amsterdam meer bezoekers met verschillende herkomst heeft, en dus een hoger risico op verdere verspreiding heeft, dan de gemeente Amstelveen. Dit zou de GGD Amsterdam kunnen gebruiken om intern te prioriteren en eerst clusters van infecties in de gemeente Amsterdam op te sporen en daarna pas de clusters van infecties in de gemeente Amstelveen
- o Het RIVM gebruikt de gegevens ook om **een prognose te berekenen van de kans op infectie per gemeente.** De te nemen lokale en regionale acties voor preventie van COVID-19 en de bestrijding van het Coronavirus worden bepaald door het lokale bestuur. Voorbeelden van mogelijke acties zijn het gericht ontmoedigen van bezoek aan een specifieke locatie (bijvoorbeeld een strand) of gemeente zodat ongewenste risicosituaties (drukke) niet worden herhaald.

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Directie Wetgeving en
 Juridische Zaken
 Cluster 6

Datum
 25 juni 2020

De verplaatsingsgegevens kunnen helpen in bijvoorbeeld het inzicht krijgen in het grensverkeer, denk op dit moment aan de slachterijen, en verspreidingsrisico nadat er drukte op een bepaalde plaats is geweest. Hieronder worden enkele praktische voorbeelden gegeven.

Voorbeelden

Drukke in een bepaald gebied

Vanuit een plaats waar veel personen tegelijk op een bepaald tijdstip aanwezig zijn (bv en meubelboulevard, outletcentrum, concerten, pretparken) en die daarna weer huiswaarts keren en zo eventuele besmettingsrisico meenemen naar een ander gebied. Concreet kan dit betekenen dat bezoekers van bijvoorbeeld outletcentrum Roermond, Roosendaal of Bataviastad op deze wijze dus na een dag winkelen eventuele besmettingen mee naar huis kunnen nemen. De volgende dag wordt die drukte door het RIVM uit de cijfers gehaald. Dit geldt bijvoorbeeld ook als er bijvoorbeeld te veel mensen in het centrum Tilburg op een zaterdagmiddag

zijn.

Signaal: RIVM signaleert de volgende dag de drukte, en dat er veel bezoekers waren uit Breda, en stuurt dit naar de gemeenten Tilburg en Breda, en naar GGD-en.

Actie: voor gemeenten, ontmoedigen bezoek aan Tilburg, aanbieden alternatief voor mensen uit Breda; voor GGD, rekening houden met infectiedruk in Tilburg bij contactopsporing in Breda

Van belang voor: lokaal bestuur, veiligheidsregio

Alternatieven voor Telecomdata werken niet want: schattingen van het aantal personen geven natuurlijk geen herkomst weer, zodat de verspreiding ook niet gevolgd kan worden.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Datum
25 juni 2020

Monitoring van aantallen dagjesmensen, vakantiegangers uit binnenland en buitenland

Signaal: RIVM geeft naar gemeente aan hoeveel inwoners er zijn, hoeveel mensen er alleen overdag komen, hoeveel vakantiegangers er verblijven, en uit welke gemeenten en buitenlandse regio's ze komen, en geeft een inschatting van infectierisico.

Actie: Voor gemeenten met badplaatsen, veel vakantieparken of pretparken, om inschatting te maken of toerisme leidt tot duidelijk verhoogd risico en lokale maatregelen nodig zijn; specifieke maatregelen door GGD om risico op verspreiding te beperken

Van belang voor: lokaal bestuur, veiligheidsregio

Alternatieven voor Telecomdata werken niet want: rapportages over toerisme in afgelopen jaren zijn niet bruikbaar in 2020

Slachterijen

Monitoring van woon-werk verkeer over de grens, naar herkomst. Denk aan het voorbeeld dat mensen die werken in de vleesverwerkende industrie niet altijd in Nederland wonen.

Signaal: RIVM berekent de volumes van woon-werk verkeer in grensregio's, voor mensen die in Nederland of over de grens wonen, en voor mensen met een buitenlands telefoonnummer, en communiceert dit naar de GGD'en.

Actie: Bij grote volumes grensverkeer is het belangrijk om bij uitbraken ook partners in het buitenland te betrekken in de bestrijding, zoals bij de COVID-19 uitbraak bij de vleesverwerkende industrie waarbij arbeidsmigranten zowel in Nederland als in Duitsland werken.

Van belang voor: veiligheidsregio

Alternatieven voor Telecomdata werken niet want: er is nu geen informatie over deze aantallen, en het is onbekend of dit een groot of een klein probleem is.

Verspreidingsrisico: Het maken van prognoses voor aantal infecties per gemeente

Signaal: RIVM berekent verwachting, communiceert dit als verwachte capaciteitsvraag per teststraat naar GGD-en, en geeft een referentiewaarde voor GGD

Actie: De GGD kan bij het vinden van meer positieve testresultaten dan verwacht snel actie ondernemen, er zijn meer infecties dan verwacht op basis van verspreiding van bekende besmettingshaarden, en er is waarschijnlijk een nieuwe besmettingshaard die met bron en contact opsporing kan worden achterhaald.

Van belang voor: veiligheidsregio

Alternatieven voor Telecomdata werken niet want: op dit moment is er geen beter alternatief dan voor morgen te verwachten wat er vandaag is gemeten. Met de verplaatsingsgegevens kan dit nauwkeuriger worden ingeschat.

(10)(2e)

Jurist